

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemam veljá: Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za en mesec 1 gl. 40 kr.
V administraciji prejemam veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá tristoletna petič-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat: 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 102.

V Ljubljani, v četrtek 6. maja 1886.

Letnik XIV.

Socijalizem in šola.

Težko je dandanes kaj pisati o šoli in socijalizmu. Tisti, ki so spridili šolo in socijalizem, liberalni „manchestrovci“, bi radi vsacega, ki o tem kaj zine, poslali v deveto deželo. A vendar je treba o tem večkrat kaj govoriti. Beseda „socijalizem“ je preklicana, vendar se ji godi krivica. Socijalizem pomeni sam na sebi narodno-gospodarski sistem, ki ima namen, odvrniti od človeške družbe nevarnost, kakor liberalizem pomeni prostomiselnost. Od kar se pa nihili in anarhisti (prekueuhi in rovarji) skrivajo za ta imena, pozabimo na tiste, ki so si prvi pridevali ta imena, namreč krščanski socijalisti, učenostni socijalisti; liberalizem naj bi nam bil vendar zmirom blaga prostomiselnost, dasiravno hočejo veljati za prostomiselnike vsi tajni in javni sleparji, oderuhi in krivičniki, tatje mali in veliki, ki si vkoristijo nevednost ali malomarnost drugih v svoje neliberalne svrhe. Kdor ne kleči na kolenih pred novo šolo, ta napada ljudsko izobraženje, ta hoče kolo časa nazaj zavrtiti. A pred vsem tukaj povemo, da nočemo iskati privržencev za socijalizem, tudi se nečemo dotikati šole, kar se tiče nje političnih načel. Hočemo tudi kretati se po nevtralnem (nobenostanskem) polju.

Šola, kakti vzgojilnica, mora poravnati marsiktero robato stran v socijalnem življenji. Ne more sicer doseči vsega, kar se v načelu o nji pričakuje, vendar more rešiti mnogo oseb. — Srednjih in višjih šol je dandanes po nekterih krajih več, kakor se jih potrebuje. Ni ostalo le pri šolah za moški spol, tudi ženske se morajo naučiti, kar največ mogoče. Neprevidni hočejo učitelji zaniknega učenca s tem ponižati, da mu pravijo, naj gré se učiti za čevljarja, krojača itd. Kaj si otrok misli pri tem? Da je postati obrtnik sramota, in tako tudi mislijo nekteri stariši. Vidimo, da otroci srednjih zmožnost silijo v srednje šole, ali še dalje — da tam opešajo. Ali kaj se pridobi s tem. Polomikani, nezadovoljni sami s seboj, nevoljni a tudi nespretni lotiti se kacega rokodelstva: rojeni nihilisti. Drugi pa zlezejo na kviško, dovrše izpit, podvržejo se vsem

pogojem, ktere stavi do njih država. A pri državnih jaslih je že zdavno vse prenapolnjeno in vrsta niholistov je dopolnjena.

Misel, da bi jih mnogo, ki so za to zmožni, prišlo do akademične stopnje, je res lepa, ko bi bila v življenji miza pogrnjena za vse brez dela, ko bi se mleko in med cedil po zemlji. A tega ni in tudi ni pričakovati. Veliko ljudi je, ki ne bodo prišli nikdar do kruha in do služeb, takih namreč, kakoršnih pričakujejo, in teh je od leta do leta več. Enkrat bode prišlo trenutje, ko se bode moglo reči, no sedaj je pa dosti.

Pomagajo si sicer s tem, da narejajo novih služeb, sicer ne prav dobrih, pa vendar pridejo izučeni ljudje polagoma do kruha; pa to ne bode na veke tako. Delavno ljudstvo, kteremu se odtegujejo najboljše moči, pride vendar poslednjič do tega, da izučenin ljudi ne bode moglo vseh preživeti.

Ta bolezen, ki pride iz dozdevnosti, lotila se je tudi židov, ki so vendar narod nad vse praktičen in prav zaradi tega bode prej prišlo do skrajne meje, do strašnega izida. Židje sploh niso nikdar veliko pridelovali, razen ako so bili podjetniki, in so delali z žulji kristijanov; najraje so kupčevali. Tudi tukaj odveč ni dobro, pa je vendar manj nevarno, ker trgovina sili k delavnosti. Sinovi bogatih trgovcev poprijeli so se nazorov svojega časa, hodijo v šole. To nam priča statistika. Na Dunaji jih je bilo leta 1884/85 na vseučilišči 2085 židov, a kristijanov 3173; na desetih gimnazijah 1174 židov, a 2247 kristijanov; po drugih srednjih šolah 7708 učencev, med njimi 2262 židov. Ni treba omenjati, da to ni v nikakem razmerji s številom prebivalcev, da se je tudi naroda, ki vse dobro preračuni, lotila bolezen našega veka. Kaj je tukaj storiti? Šola mora dobiti drugačnega duha; stan, ki prideluje, se ne sme staviti za druge stanove, učenci naj dobé veselje za obrt, poljedelstvo, to se jim mora dopovedati, ker vendar ta stanova za vse pridelujeta.

Pa porečete, obrtnikom in kmetom se godi tako slabo, da nikoga ne mika ta stan, da si vsak pomaga naprej in na kviško, da celó neuki ljudje, izsluženi vojaki, raje prevzamejo slabe službe, nego

da bi prišli za orodje. To se zgodi, a to ni vzrok dejanju. Trošljivci so se pomnožili, kakor trotje v čebelnem panju, in odtegujejo delujočim zaslužek. Zdravilo se mora začeti s tem, da se ta bolezen pri socijalnem telesu odpravlja. Postavodaja mora podpirati produktivne (pridelujoče) stanove. Toda držimo se svojega naslova, šola in socijalizem.

Ni tukaj zgolj prazna beseda, ako pravimo, da se otroci duha v šoli navzamejo; recimo, da je šola, privzemši srednjo šolo, tudi vzgojilnica, a ne samo podučevalnica. Koliko prilik je tukaj pri branji kazati na to, kar daje človeku pravo vrednost. Že pri spisovanji šolskih knjig se mora na to ozirati in ogibati se je napačnosti nekterih šolskih zgodovinarjev, kateri merijo zgodovinske osebe po obilnosti krvi, ktero so pretočili, oziroma kolikrat so slavno zmagali. Možje učenosti, pridni državljani, ti se tukaj le mimogredé omenijo. Se vé, da svet preobražujejo le silni zmagovalci-vojsčaki in teh ne more zgodovinar prezreti. A slavni zaradi tega vojaki niso, ki so bili v boj peljani, za slavo svojega vojskovodja. Sv. Avguštin imenoval je to velikansko tolovajstvo, „magna latrocinia“. Moralno čuvstvo se vodi na kriva pota, ako ima zgodovina za vse te kvarivce in morilce ljudi pripravljeno ime „veliki“ in se ta naslov dobiva po srečno končani vojski, naj bode še tem bolj krivična. Vem, da se mi na to poreče: „S tem se izraža samo veličje v vojski, in v junaštvu in zamore se odlikovati tudi pravno spriden človek.“ Vem, da se to tako misli, a naj se to tudi izrecno pové, da ne bode mladina mislila, da so: Aleksander Veliki, ali Napoleon itd., izgledi posnemanja vredni, in mladina naj se uči častiti jih.

Sedaj pa pridemo do kritične točke. Osebe in razmere gre voditi po objektivni pravdnosti; otroku, vsem otrokom in odrasčenim naj se vleže v meso in kri, da spoštovanje in čiščenje zasluži le notranji krepkosti človek. Kakšen je pred svetom, tū ne sme biti merodajavno. Navadno je, da si vsak želi bogastva in imenitnosti, ker po večem se le to ceni in čišla, a vse to mora imeti mejo. Če pa dandanes vse moli zlato tele in prestopa to ograjo pravdnosti,

LISTEK.

Levograška povest.

Spisal Václav Beneš-Třebizský.

(Dalje.)

VII.

„Že je tema tukaj, striček, da vas niti ne vidim! — Kaj ne prižgete luči?“

Jirička se je oprijela še zmirom tako boječa svojega živitelja.

„Nas vsaj, mili otrok, ne bodo videli hudobni ljudje!“

„Vsaj nikomur, kakor sami pravite, niti lasu niste skrivili na glavi.“

„In vendar, Jirička, sem njim na potu!“

Vetrovec je globoko vzdihnil, tako, kakor bi se vse trgalo okoli srca.

„Tudi to ime tvoje je v pogubo. — Celó ti, drago dete!“

„Ta mlajši je bil proti vam vendar prijazen!“

„So vsi enaki! — Čim priliznejši, toliko slabši in nevarnejši!“

Vetrovec je sedel za mizo kakor primrznjen. V glavi rojile so mu zadnje besede magistrove: „sicer se pa moremo o verskih rečeh malo pogovoriti; na škodo ti to ne bode“, kakor netopir, kedar se zaplete v goste, dolge lase in se ne more in ne more oprostiti.

Kako lahko se zná primeriti, da ga odpodé od tukaj in ob vse njegovo veselje pripravijo!

Ta misel pretresala je zemana, kakor povodenj, ki se razliva po ravnini, vpiraje se v stoletne drevesa in lomeč košate veje.

Potem je vstal in vznemirjen hodil gori in doli po sobi.

Zunaj začulo se je naglo peketanje konjskih kopit in rožljanje železa.

Vetrovec je hitro skočil k oknu; ali ni še mogel dobro pogledati, že so butali udarci na vrata, ki so se same odprle. Zeman je danes čisto pozabil jih zapahnuti.

Na dvorišči skočila sta dva jezdeca s konj, jeden je šel naglih korakov v hišo, a drugi, videti je bilo, da gleda okoli, kje bi dobil mesto, kjer bi bili konji nekoliko časa pod streho.

Prišlec postal je na pragu, ne vedoč, ali bi stopal dalje.

V izbi bila je gosta tema. Vetroveca pri oknu skoraj ni bilo videti.

„Kaj je dobrega?“ vprašal je zeman s temnim glasom jezdeca, ki je še zmirom premišljeval, hoče li vstopiti, ali ne.

„Dobrega, prijatelj, nič!“

„Prinašáš toraj slabo?“

Vetrovčev glas donel je še temneje.

„Pridem s prošnjo!“

„K meni — s prošnjo?“

To začudenje izgovoril je Vetrovec z nekakim zasmehljivim glasom.

„Zmerom k meni s prošnjo prihajate! — Najprej priliznjeni kakor mačke, potem začno grčati in nazadnje bijejo s kremplji v obraz!“

„Stanuje li pod to streho zeman Vetrovec?“

„Stanuje!“

Glas zemanov donel je ostreje in ostreje.

„Tedaj nisem zašel. — In se morem nadejati od tebe prenočišča?“

„A kdo si ti?“

„Le prižgi luč in spoznal me boš takoj!“

zato hočejo večinoma vsaj veljati, kakor da bi bili bogati; zato vse hoče obogateti, kako in po kaki poti, se malo praša; vse to se godi zato, ker se pri vzgoji ne kažejo meje pravnosti.

Ne rečemo, da bi bilo vse brez idejalnih ljudi. Veliko je ljudi, ki stopijo v kak stan, ne da bi dolgo premišljevali, kake koristi jih tukaj čakajo. A taki ljudje so večidel povsod izjema. Sploh si malokdo more stan voliti po svoji želji. Ako je v kraji ubogih starišev gimnazija a ne realka, bode si volil ubogi sin klasične jezike, ako bi ravno veselje imel do realističnih predmetov, a velja tudi nasprotno.

Da šola na socialnem polji dela, naj sistematično vzgoja prave moralne nazore, naj uči čislati značaj a ne denar; naj spoštuje solidno delo in delavno suknjo rokodelca in kmeta. Se vé, da ošabni imoviti mislijo drugače, in ker dandanes pri šolstvu nekaj veljajo, mora učitelj gledati na njih otroke, mora hvalno priznati, ako hitreje napredujejo, ko jim doma učeniki pomagajo, kakor otrok ubogega delavca, kteremu za silo luč brli, da izdela domačo nalogo, tak otrok mora zaostati v učenju, a ne zaostaja v vzgoji in izobraženju značaja. Ako se denar, premoženje starišev in vse, kar se njega drži, odlikuje, to zakrknje nekterim srce, druge pa spodbada, da bi bili vsaj na videz gospoda, a ne delavec niti rokodelce, in tako se socialno življenje mnogo pokvari.

Ako se vstrajno in sistematično dela na to, spremenili se bodo ljudski nazori. Mi moramo priti do tje, kjer so Amerikanci; delo, naj bode to ali uno, ni sramotno; potem moramo prepričani biti, da je res sramotno, ako se kdo povzdiguje nad svoj stan, sramota in hudobija pa je, kviško lezti a druge zaradi tega poniževati. Poglejmo, kaj pa sedanjí svet o tem misli. Kdo bi se izmed odraslih upal n. pr. voz po cesti peljati, ako spada med izobražene, ako bi bil pri kakem klubu, bi ga tam iztirali, kaj še le žene!

A nositi prstane iz talmi-zlata, bahati se, ako je obleka dobro prikrojena, pa druge goljufati, pri obrtnikih na dolgu ostajati, no to je imenitno! Tako delajo najbolj uglašeni ljudje. Toraj, drugačna vzgoja. Učiteljev ne gre tukaj pustiti, da bi se sami trudili, premalo bi opravili, pomagati jim morajo še drugi. Viši stanovi morajo v izgled biti v zdravih нравnih načelih — v delavnem življenju. Nekaj takega vidimo pri viši aristokraciji v državnem zboru, ki se dá voliti v odseke in tam marljivo dela in se trudi za — uboge trpine, dasiravno bi ji ne bilo treba zaradi lastnih okoliščin.

XXI. redni veliki zbor „Matice Slovenske“

dne 28. aprila l. 1886.

(Konec.)

Poročilo govori dalje o nekterih spremembah, ktere je odbor vkrenil zaradi notranje osnove Letopisa, o književni zamenji, književnih darilih, o zalogi in o razmerah s knjigotržci, o pregledu društvenih denarnih knjig po računskih presojevalcih, o

škontriranji društvene blagajne. Poročilo našteva slovanske slavnosti, kterih se je „Matica“ vdeležila, kterih ne in zakaj; dalje govori o tem, kaj je odbor zaradi prenosa Kopitarjevih kostij vkrenil in kaj bode v tej zadevi še storiti. Tem podatkom sledi obširnejše poročilo o društvenih (napredek in nazadovanje po posameznih dekanijah v primeri med lanskim in predlanskim letom; kaj da je odbor storil, da si „Matica“ stare ude ohrani in novih pridobi) in o poverjeniških spremembah vsled smrti, odpovedi ali pa preselitve prejšnjih poverjenikov. Konečno se spominja poročilo še umrlih letnih in ustanovnih članov (zadnje našteva imenoma) in društvenih sotrudnikov.

Med poročilom pri točki, da je deželni zbor poklonil „Matici“ 500 gold., pozove predsednik pričujoče, naj vstavi „per acclamationem“ mu votirajo pristojno zahvalo. Po prebranem poročilu povabi istotako prvosednik zbor, naj umrlim članom in sodelovalcem istim načinom izkaže svoje iskreno sožalje. — Na to se prične o letnem poročilu razprava. Oglasi se g. Hribar o Jurčič - Tomšičevi ustanovi, želeč nekega pojasnila. Potem spregovori o českich knjigah, ki jih je „Matici“ poslal častni član g. Lego in jih je po odborovem sklepanji namenila nekaj knjižnici gimnazijski, nekaj realski, češ, da ne odobrava tega sklepa. „Matica“ naj si ustanovi polagoma veliko narodno knjižnico. Kdor si jih želi, naj si jih išče pri „Matici“, tako utegnejo privabiti se novi člani. Razun tega priporoča, naj se novo pristopivšim članom darujejo po njih želji dosežanje društvene knjige in da se njih velika zaloga zmanjša, naj se jim cena še bolj znižja. Prvosednik omenja, da se je gledé Jurčič - Tomšičeve ustanove odbor že doslej ravnal po izrečenih željah in bode tudi v prihodnje čakal, da dotična svota naraste, in razodeva prošnjo, naj se nakloni še več tacih ustanov „Matici“, ki bode potem mogla toliko več knjig dati na svetlo. — O českich knjigah pravi, da je odbor poprašal darovalca, kteri je rad privolil v ta namen, da knjige več koristijo. Knjige, ki se imajo darovati, so le šolske. Sicer pa odbor sklepa doslej še ni izvršil. O društvenih knjigah kaže, da jih vsigdar rad daje novim udom; o ceni vendar meni, da bi bilo že sramotno, jo še bolj zniževati. Zbor se zadovolji s tem pojasnilom.

Na to se letno poročilo odobri.

Nasvet, ki ga stavi v odborovem imenu g. prof. Pleteršnik, naj voli zbor dr. V. Jagića, naslednika dr. Miklošičevega na Dunajski slovanski stolici, društvenim častnim članom, se soglasno in z odobravanjem sprejme.

Zbor vzame na znanje poročilo, ktero iz odbora daje gosp. prof. Levec o prenosu Kopitarjevih kostij.

Ker po pravilih odbor v take namene ne sme izdajati svot, naznanja, da bi nekaj stroškov prevzelo mesto, nekaj Kopitarjevi čestilci s prostovoljnimi darovi, in, kolikor bi primanjkovalo, naj bi dodala „Matica“. Zbor v to privoli sprejemši nasvet g. Hribarja, da se najpoprej v ta namen napravi subskripcija po časopisih slovenskih. Predsednik mu na to omenja, da se bode itak volil odsek ad hoc iz odbornikov mestnih in matičnih, kteremu bode ta naloga, in da se poprosijo že sedaj naši državni po-

slanci, da tudi pri železnici s svojim vplivom pridobé kacic olajšav, in tako je rešena prva interpelacija g. Trstenjaka.

Druga interpelacija g. Trstenjaka došla je književnemu odseku, zakaj je odbil nakup lastništva Stritarjevih spisov, in odboru predlog, naj občni zbor vnovič poprime se te stvari ter pridobi si omejeno lastništvo. — Na drugo interpelacijo je odgovoril tajnik v odborovem imenu: a) Zarad previsoke cene 2000 gold., b) zaradi duha, ki veje v spisih in ki ne bi ugajal večini matičnih družbenikov, c) zaradi težave, izbrati iz spisov le tvarino primerno. — Tem razlogom pristavi predsednik še tudi, da so spisi Stritarjevi vsi še novi — stari nekako 16 let in da se nahajajo v rokah učenjakov, po knjižnicah itd., in se toraj lahko še dobijo. Tudi prečita iz pisma Stritarjevega, da naj ravná vsakdo po svojem prepričanju brez zamere. Ker se je prvosedniku zdelo, da je dejanje odborovo posebej in novi predlog za-se obravnati, dal je na glasovanje sklep odborov. Na opomin g. Hribarja, naj g. Trstenjak poprej utemelji svoj predlog, da tudi njega sliši veliki zbor, pusti se mu beseda. G. Trstenjak utemeljuje svoj predlog v dolgem govoru, v kterem zahteva, naj se „Matica“ ozira bolj na srednji stan, na meščanstvo, na ženstvo, kteremu naj pomaga do slovenske omike z „lepo knjigo“. Govori veliko o Stritarju in njegovih zaslugah, o matičinega odbora manjšini pa o občinstvu slovenskem; zatrjuje, da govori za ta predlog v imenu mnogih učiteljev in duhovnikov, obrtnikov in meščanov, ktere ponosen zastopa itd. (Poprej že in v zlasti med govorom Trstenjakovim odide več zbornikov.) — Na to poprime prvosednik besedo v odborovem in v lastnem imenu, da mu je do tega, da se občni zbor izreče, je li odbor v tej stvari prav ravnal ali ne. Ker so nekteri hotli koj še odgovarjati, pravi, da se to zgodi lahko po tem glasovanju, kadar bode prosto povedati vsakteremu svoje mnenje, dá glasovati, in občni zbor pritrdi odborovemu ravnanju s 34 proti 13 glasom.

Potem spregovori še g. Klun rekši, da bi bil rad še pred glasovanjem govoril in povedal gospodu Trstenjaku, da je zelo čudno, kako more on priporočati štediti na eni strani pri črkah v imeniku itd., kar bi znašalo največ 10 gold., na drugi strani pa zahteva, naj „Matica“ takoj žrtvuje 2000 gold. za spise Stritarjeve. Ko bi se bilo dokazalo, da je njihova izdaja potrebna, glasoval bi za njo, ali ta potreba se ni dokazala, spisi se še dobivajo itd. Tudi je sklicoval se g. Trstenjak na srednji stan, na meščane, obrtnike, pové naj nam gospod, na ktere, morda se sklicuje celó na take, ki še niso udje „Slov. Matice“. Temu nasproti brani gosp. Trstenjak svoje stališče in ko izpregovori še g. prof. Raič, da so spisi Stritarjevi velike vrednosti, da bi „Matici“ zaglegli za pet in več let, da je „Matica“ dolžna sploh skrbeti Slovincem za omiko, pristavi — ko se nikdo več ne oglasi — prvosednik to, da je zelo dvomljivo, bi li g. Stritar po vseh teh razpravah hotel še spuščati se v kak dogovor, in sklene $\frac{3}{4}$ na 7 zvečer zbor „Matice Slovenske“.

Vetrovec je danes prvokrat vprašal človeka, ki je nekaj hotel od njega, kdo da je. Bi ga bil drugokrat kdo kaj prosil, ali kaj hotel, če je le mogel, uslišal je še tisti čas njegovo prošnjo; in če ni mogel, mu je dal vsaj dober svet. Ali v časih, ki so čim dalje, tem strašneje razprostirali svoje peklenške peruti, moglo se je zgoditi, da je on trenutek, ko se je stegnila roka, da bi storila kaj dobrega, se obrnila druga z nabrušenim mečem proti srcu dobrotnikovemu.

Vetrovec je ukresal gobo, prižgal na ognjišči luč in še le zdaj je dobro pogledal prišleca. Zdelo se je, da ogleduje na njegovem obličji vsako črto, na njegovi glavi vsak las in obleki njegovi vsako šev.

„Me li poznaš?“

„Zdi se mi, da bi te, gospod, imel poznati!“

„Vsaj si me večkrat pestoval, učil me streljati in z mečem se boriti!“

„Vsedi se, gospod, če ti je drago!“

Vetrovec je z desnico pokazal na naslonjač, kakor bi bil zadnje besede čisto preslišal.

„Še zmirom tako tuje, kot da bi se nikoli ne bila videla v življenju?“

„Boš šla, Jirička, spat? — Čas je že! — Ti, gospod, dovoliš?“

Zeman je prijel deklico za roko ter jo odvedel v spalnico, kjer mala okna še niso bila zaprta.

Jezdec, po zunanjem cesarski častnik, zmenil se je za deklico stoprav zdaj ter je stegnil roko, hoteč deklico zadržati; ali ostro Vetrovčevo okó se je uprlo vanj s pogledom, iz kterega je mogel dosti jasno brati ukaz in zraven očitanje.

„Čigava je ta punčika? — Ali morda tvoja?“

To vprašanje je bilo nekako naglo in cesarski dostojanstvenik se je skoraj vznemiril.

„Midva se še nisva, gospodine, med seboj sporazumela!“ odgovoril je Vetrovec vrnivši se v sobo ter se vstavil pred gostom.

„Niti do zdaj ne vem, gospod, kaj prav hočeš od mene.“

„Verjemi mi, ljubi moj; ko bi mi ne povedal, da ti je ime Vetrovec, bi te še ne poznal ne; tako si se spremenil. Nekdaj si bil utelesena prijaznost, sama dobrotá, mogli smo te okoli prsta ovijati, kar smo hoteli, si nam storil.“

Nenavaden smeh je zažarel zemanu na obrazu.

„In jaz ti, gospod, tudi nekaj povem. — Ti si

se spremenil še bolj, a jaz te vendar poznam, spoznal sem te po glasu, predno sva se videla iz obraza v obraz, da celó, jaz sem te spoznal po hoji.“

„Čudni človek!“

Cesarski častnik si je ogledal prostorno sobo in te besede je siknil iz ust, ko je zapazil več vrst nekakih starodavnih posod, somerno postavljenih od najmanjših do največjih.

„In še bolj čudni sin!“

„Tudi — ti — Vetrovec?“

„Tudi jaz — jaz sinu mojega nekdanjega gospoda!“

„Od tebe bi tega ne pričakoval. — Ti si vendar bil od kar si živ kristjan! Si brezdvomno katolik še do danes; drugače bi se pod to streho ne mudil in jaz bi te za prenošišče ne prosil.“

„Prav praviš: katolik sem bil, od kar sem na svetu in katolik sem ostal do današnjega dne.“

„In vendar se tako obnašaš proti meni? Prejšnjih let me že davno ni nobeden spominjal, in ti danes prvi. Pretekli časi so pozabljeni...“

„Ali le v vaših glavah in v vaših gradovih! Tam pozabljajo na vse; žalibog, da tudi na čast svojo!“

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 6. maja.

Notranje dežele.

Trst in sedanja avstrijska politika
ste dve reči, ki se tako malo vjemata, kakor noč in dan. Avstrija je v tem oziru prav podobna božjemu kraljestvu, ki je obsipalo nevhvaležni Jeruzalem z zgolj dobrotami, toda ta moderni Jeruzalem — Trst pa ni hotel in še noče spoznati „časa svojega obiskanja“. Da Avstrija, razun Dunaja, za nobeno mesto ni tolikanj storila, da bi ga dvignila iz pritličnosti v višavo svetovnih mest, kakor za Trst, to je gotovo. In Trst, kako pa se ta Avstriji nasproti obnaša? Prav, kakor Jeruzalem svoje dni, obnaša se današnji Trst s svojo „irredento“ Avstriji nasproti. Skrajni čas je toraj pač za Avstrijo, da ali nadalje v Trstu skrbi za pošteno gojitev avstrijskega domoljubja, katerega sedaj ondi povsod britko pogrešamo, ali pa naj se — Trstu odtegne vsa daljša podpora, morda, kakor to nasvetujejo „Pol. Fragm.“? Ne, to bi bilo napačno vseskozi. V Trstu drugega ni potreba, kakor dosedanj „irredenti“ Bismarkov recept zapisati, katerega se je on pri Poljakih posluževal, in v bodočnosti pa mejo potegniti med Trstom in med Italijo ter strogo paziti, kdo da bo pri mestnih vratih venkaj in notri hodil. Neogibno pa je potrebno, da se Trst prej ko prej „irredenti“ odtegne, če hoče, da ga ne bo vgonobila in izdala. Lahki, posebno pa „irredentovci“, če bi bili kaj vredni, imajo doma na ostajo primorskih mest, kjer lahko pokažejo, kaj da znajo. Ker pa ravno sami nič ne zmorejo, hodijo se k nam mastiti in od naših žuljev redit; pri vsem tem nas pa še spodrinili hočejo, da bi sami gospodarili v deželi. Razun Genove vsa druga laška mesta propadajo v pomorski trgovini; naj toraj ondi pokažejo, kaj da znajo, našega Trsta naj se pa ogibajo. Delo in službe v Trstu oddajajo naj se le dobrim Avstrijanom in kmalo bo vse drugače.

Dalmacija nekatere Dunajske politikarje silno v oči bode in vsi kar od kraja si v eni sapi prizadevajo, kako bi vsak po svoji glavi novemu cesarskemu namestniku več dobrih svetov dali, po katerih naj se ravna, če hoče srečno živeti, vladati na blagor — irredente. Vsi omenjeni dobri sveti so si podobni v tem, da imajo svojo ost obrnjeno proti slovanstvu, katerega bi v žlici vode radi potopili. Ravno s tem bodo pa pri Blažekoviči vrlo malo opravili, kajti mož je Slovan, kolikor se ravno svojega rojstva v svoji visoki službi zavedati smé in to ga bo ohranilo na poti pravičnosti. Če bi šlo po nasvetih Dunajskih politikarjev, morala bi se Dalmacija prej ko prej polasčiti, samo zato, da bi se slovenski rod ondi vdušil. Začetek temu se je že pred časom storil po uradih, ki so ondi v ravno tej meri laški, kakor so pri nas nemški. Od tod naj bi se polahovanje preneslo v šolo, kjer bi se nadaljevalo iznarodovanje slovanstva. Žalibog, da so se na te limance ondašnji Srbi že vsedli, a Hrvatje se izvestno ne bodo.

Ledenomrzli curki, ktere so tu pa tam iz Berolina v Pariz spuščali, še niso prenehali; ob enem se je pa delo pričelo v Berlinu tudi zoper **Avstrijo**. Bismark jih spušča na svoje brate, naše Knotzevee, da jim nekoliko potolaži obupano nemško zavest in razburjeno kri ohladi. Za drugo, namreč za razburjeno kri, je mrzel curek pač dobro sredstvo, nikakor pa ne za obupnost. Bismark je pa poleg tega še tako brezobziren, da našim prusjanom kar naravnost svetuje, da bi jim prav nič ne škodovalo, če bi se nekoliko več avstrijskega duha navzeli in bi bolj Avstrijo ljubili in njej zvesti ostali, kakor pa, da v Bismarkijo škilijo. Kaj jim je povod taki politiki, takemu postopanju? Pravijo, da to, ker je Avstrija svoje dni preveč političnih „kozlov“ vstrelila, Nemčija pa nič; da bi tudi ona prazna ne ostala, ji menda le-ti patroni na pomoč hité. Dobro, da jih v Berlinu že poznajo, kakošni tiči da so to in jih z mrzlimi vodenimi curki odganjajo. Naj bi človek politične „kozle“, ktere država njegova vstrelil, hotel imeti za povod svojih kukavnosti dajati, bi pač ne mogel imeti nikdar lahke vesti, še manj pa trdnega značaja. Koliko političnih „kozlov“ postrelili so že na Francoskem, zaradi tega pa vendar ni še nobenemu na Dunaju živečem Francozu na misel prišlo, da bi bil šel javno Francosko izdajati in se Avstriji, oziroma Germaniji laskati. Tega on ne stori, ker dobro vé, da ne smé, da se ne spodobi. Edino le naši prusjani tega ne umejo in umeti nočejo, če prav jih že iz Berolina njihovi lastni bratje pozdravljajo z mrzlimi vodenimi curki. Sram jih bodi.

Vnanje države.

V poslaniški zbornici v **Berolinu** je bilo 4. t. m. prvo branje cerkveno-političnega predloga, govoril je Gneist zoper; rekel je, da stalnega miru ni pričakovati vsled predloga. Govornik nasvetuje po komisiji. — Windthorst je za predlog, kakor je prišel v gospodsko zbornico, on noče staviti popravkov, tudi se neče vdeleževati debate, ako ga kdo v to ne razdraži. On zaupa sv. očetu, vladi in voditelju-državniku, da jim je resnica za mir. — Jazdzewski (Poljak) je za predlog, a prečrtajo naj se izjemna določila za Pozno-Gnezdjansko in za Kulm. Rauchhaupt (konservativec) je za predlog, ker ga

sprejela gospodska zbornica, ker je knez Bismark za to in Rim nasproti prihaja. Cuny (nacionalni liberalci) pravi, da bode njegova stranka proti glasovala. Knez Bismark govori za to, naj se predlog sprejme enoglasno brez polemike, niti naj se ne zavrne na komisijo. Zedlitz (prsto-konservativci) je razložil stališče, in sicer ima zaupanje do kurije kakor Bismark, pa vendar misli, da se dela tje v temo, dokler se ne pregledajo (revidirajo) maveje postavbe in se ne vé, kaj hoče kurija prijenjati. — Seiffardt (Magdeburg) je zoper predlog, ker kurija, kakor uči tisočletna zgodovina, ne zasluži zaupanja. Bismark je na to rekel, da se noče meriti z Vatikanom, kar se tiče modrosti in prekanjenosti, a on zaupa sv. očetu. Njemu je merodajna korist in blagor države. Ko bi bil zasebnik, bi lahko govoril kakor predgovornik, a jaz sem minister. — Med cerkvijo in državo so bili zmirom boji in tudi sedaj ne bode brez njih; tukaj gré pa bolj za to, da premislimo, da smo vsi rojaki (Nemci), a ne povdarjajmo, da smo spoznovanci raznih veroizpovedanj. Richter je za predlog. Govornik pravi, zakaj da ni predlog poprej prišel v poslaniško zbornico, da bi se bili posvetovali s zastopniki katoliškega ljudstva. Bismark je rekel, da je Richter pokazal da hoče zvest biti tem, ki so ga izvolili. Debata se je nadaljevala drugi dan.

Več **katolikov iz Nemškega** podalo se je v Rim na božjo pot, pri kateri priložnosti so tudi sv. očeta Leona XIII. obiskali. Sv. oče jih je sprejel dne 21. aprila z znano svojo ljudomilo ljubeznivostjo. Rekel je med drugim: „Prav vesel me, da ste prišli. Več jih je med Vami, ki se bodo v kratkem pečali z obranami postav, dotikajočih se katoliške cerkve. Korak miru so! Zagotovili so me, da mi je vlada (nemška) odkričsrčno naklonjena in prav zaradi tega se nadjam, da si bomo s časoma prav dobri in miroljubni prijatelji. Posebno važno se mi zdi, da so se zopet odprla semenišča, kjer se bode izgojevala duhovščina v pravi veri. Vlada je sicer zahtevala sporazumljenje, kedar bi se ta ali oni postavil za bogoslovne profesorja; ali meni se zdi, da se mora tukaj škofom popolnoma prosta volja pustiti, da volijo po svoji vesti in vednosti profesorje v bogoslovna semenišča. S tem, da se hodo duhovske službe zopet napolnile, napravil se bo jez razširjenju brezverstva in socializma. Od slej nadalje smete se že zaupljivo ozirati v bodočnost. Le na sv. stol se opirajte, pa bo vse dobro. Tudi Njegovo Veličanstvo, cesar, mi je obljubil, da se hoče na želje katolikov ozirati. Od prvega dne, kedar sem nastopil najvišjo pastirsko službo, pa do danes, mislim sem vedno na Nemčijo in vsak dan sem prosil Boga, da naj ji povrne cerkveni mir. Sedaj se na bolje obrača. Natanko sem opazoval ves čas, kako so se pri vas te reči razvijale in sem po svoje na vso moč pripomogel, da so se kolikor se je le dalo, dobro vršile. Vse h krati se pa ne dá doseči, posebno pa pri Vas ne, kjer sta si protestantizem in katolicizem nasprotna in drug na drugega navezana, da morata v lepem sporazumljenju živeti. Državi sami je na tem ležeče, da se v katoliški cerkvi duhovni zopet postavijo na svoja mesta, kajti ravno katoliki so, ki se socializmu s pomočjo vere najzdatneje vpirajo in to bo tudi državi sami na hvalo. Katoliki so si vedno in povsod v svesti svojih dolžnost, ki jih imajo do cerkve, do države in do cesarske rodovine. Jaz Nemčijo silno ljubim in vsak dan za njen blagor molim. Srečno pa me veseli tudi moško postopanje ondašnjih katolikov v državnem zboru, katerim gré velika zahvala, da se je cerkveni mir zopet v deželo povrnil.“

Vsak pritisek ima po naravnih postavah svoj protipritisek; tako je bilo in bo, dokler bode svet stal! Tudi na **Francoskem** ta natorna postava ne dela izjeme. Znano je, kako se je ravno današnja framaonska vlada spravila nad katoliško cerkev, če bi šlo, da bi jo kar s silo zatrla in s korenom izruvala. Čem več pa si ta po eni strani prizadeva vničiti jo, tem večja je navdušenost vernih katolikov za čast božjo. Veliki teden je to dokazal. Še nikdar se niso na Francoskem cerkve tako polnile, kakor ravno letošnjo veliko noč, po drugi strani se pa tudi še nikdar ni cerkev tako pestila ondi, kakor ravno letos. Od kod to? Uradna Francija se je razglasila za brezversko, uradna Francija je od strani križe iz šol, verna Francija hitela je pa v velikih tolpah od cerkve do cerkve, in je s tem jako ugovarjala, da narod ni še tak, za kakoršnega ga nekateri že zdavnej smatrajo. Protipritisek, opozicija, izvirajoča iz poslednjih žarkov in iskric katoliškega prepričanja, je v nekaterih srecih z novo močjo živela in vsplapolala. Da, da, godé se še vedno čuda božja v božji cerkvi. Skoraj devetnajst sto let skuša jo svet vničiti, toda huje, ko jo stiska, lepše se ona razcvita pod tem pritiskom. Tako je bilo in tako ostane.

Domače novice.

(Umrli je) v Kranji 4. t. m. na večer č. g. A. Smrekar, župnik v pokoji in zlatomašnik, rojen l. 1801, v mašnika posvečen l. 1832. R. I. P.!

(Farnega izpita) so se 4., 5. in 6. maja vdeleževali ter ga danes srečno dovršili č. gg.: Jakob

Ferjančič, farni oskrbnik v Zavracu; Mihael Lavtižar, dub. pomočnik v Sodražici, in Mihael Arko, kaplan v Hrenovicah. Čestitamo!

(Truplo) ranjcega g. Vojteha Saksarja, večletnega pevca Ljubljanske čitalnice, pripeljalo se bo danes popoldne iz Domžal v Ljubljano, kjer bo ob polu 7. uri zvečer pogreb.

(Vojaška godba) svirala je danes popoldne do 5. do 1/2 7. ure v „Zvezdi“.

(Roko si je zlomil) v ponedeljek popoldne, č. g. Janez Aljančič, kaplan v Šmarji pod Ljubljano. Peljal se je iz Ljubljane domu in se mu je, kakor se nam ustno sporoča, na Razdrtem konj splasil. Zdravniška pomoč mu je bila takoj pri rokah. Ker je tudi ondašnji čast. gosp. dekan Drobnič še vedno bolan v Ljubljani, je župnija kar h krati brez pastirja. Za prvo potrebo odšel je tja doli čast. gosp. Alojzij Puc, kurat na Gradu v Ljubljani.

(Konji so se splašili) včeraj popoldne proti 1/2 6. uri kmetskemu vozniku na Dunajski cesti in so v divjem teku drli proti Šelenburgovim ulicam, po taistih in kongresnem trgu v Vegove ulice in na Križevniški trg, kjer so na Matevžetovo dvorišče zavili in obstali. Šestnajstleten fant jih ni bil vstani ustaviti in je le v eno mer v smrtnem strahu na pomagaj klical. Nesreče se hvala Bogu druge ni zgodilo, kar je posebno znamenito, ker so bili konji tako preplašeni, da se niso za nikogar zmenili, če tudi so jih postreščeki in drugi vstavljati skušali.

(Vabilo k 73. odborovi seji „Slovenske Matice“), ktera bode v sredo 12. maja 1886 ob pol šesti uri popoldne v Matičini hiši na kongresnem trgu številka 7. — Dnevni red: 1. Potrjenje zapisnikov o 72. odborovi seji in o 21. rednem velikem zboru. — 2. Naznanila prvosedstva. — 3. Volitev prvosednika, njegovih namestnikov, blagajnika in pregledovalcev društvenih računov. — 4. Volitev odborovih odsekov. — 5. Poročilo tajnikovo. — 6. Posameznosti. — V Ljubljani, dne 3. maja 1886.

Dr. Josip Poklukar, prvosednik.

(Ponudbena obravnava.) Upravna komisija c. k. vojaškega inženirskega ravnateljstva v Trstu naznanja, da se bode napravila nova streha na nekaterih oddelkih c. k. garnizijske bolnice v Ljubljani in pa nova podstrešina na južnem oddelku c. k. oskrbovalnice v Ljubljani. Razpisuje tedaj pismena ponudbena obravnava, ktera bo 17. maja 1886 ob 10. uri dopoldne v pisarni c. k. vojaškega inženirskega ravnateljstva v Trstu (ulice Zonta št. 5, II. nadstropje). Natančnejša razjasnila zvedó se pri trgovinski in obrtni zbornici v Ljubljani.

(Slovenščino) podučuje v Pragi častni član naše „Matice“ g. J. Lego brezplačno vsaki torek od 6. do 7 1/2 ure zvečer v dekliški meščanski šoli v Šolski ulici tako, da je pristop dovoljen vsakemu vzobraženemu — bodi si moški ali ženska. Priročna knjiga mu je sedaj „Babica“, česki spisala Božena Nemcova, poslcvenil Fr. Cegnar.

(Državni izpiti) iz državnega računovodstva se bodo delali v Gradcu 20. maja. Kdor ga potrebuje in napraviti želi, naj vloži prošnjo do 16. maja pri predsedniku dotične izpraševalne komisije c. kr. finančnemu nadsovetniku Antonu vitezu Burgerju v Gradci.

(Narodna veselica), ktero je Šišenska čitalnica v nedeljo, 9. t. m., pri Koslerju na vrtu nameravala, se je preložila.

(Vabilo k slovesnemu otvorjenju bralnega društva „Mir“ v Trnji), ktero bode v nedeljo dne 9. maja 1886 s prijaznim sodelovanjem pevskega zbora delalskega podpornega društva iz Trsta, slavne godbe iz Postojne in več drugih rodoljubov. Spored: Ob deveti uri zjutraj sprejem gostov iz Trsta, Postojne in drugih krajev Notranjske. Po sprejemu bode ob deseti uri slavnostna sv. maša, pri kateri pojó pevci delalskega podpornega društva iz Trsta Ant. Nedvedovo mašo: „K Tebi srca vzdignimo“. — Popoldne ob 4. uri prične se zabava na veseličnem prostoru, in sicer: 1. Godba. — 2. Anton Förster: „Sokolska“, poje zbor. — 3. Pozdrav predsednika. — 4. Godba. — 5. I. pl. Zajc: „Zrinjsko-Frankopanka“, poje zbor. — 6. Slavnostni govor. — 7. Anton Hajdrih: „Morje Adrijsko“, poje zbor. — 8. Godba. — 9. I. plemeniti Zajc: „Živila Hrvatska“, poje zbor. — 10. Godba. — Na večer prižgó se prekrasni umeteljni ognji. — Vstopnina za neude 30 kr., za ude 10 kr. ODBOR.

(Nove orglje) v Radomljah, kamniške župnije, sta izdelala in postavila tri dni pred Veliko-

nočjo gospoda brata Zupan iz Kamnegorice pri Kropi. Izdelane so po najnovejši sistemi (sostavi) na stožke z petimi spremeni. Vnanja oblika orgel je lepa, glasovi so mili, pa tudi veličastno doneči in čisti. Cena jim je nizka, namreč 600 gld. Ker so v tej okolici te orglje prve po najnovejši sistemi izdelane, zato se gospodje župniki in orgljarci uljudno povabijo, priti jih ogledat in poskusit, da si jih morebiti tudi izdelati naroče.

(Kmetsk shod) imeli so minuli teden v Grabštajnu na Koroškem in so poleg družih ukrepov tudi skenili obrniti se do ondašnjega deželnega zbora, da bi jim taisti napravil prisilno zavarovalnico, pri kateri bi moral vsak posestnik svoje premoženje, dom in poljske pridelke zavarovati.

(O izredno mrzlem vremenu) prihajajo tožbe tudi iz Trsta, kjer so si druga leta ob tem času ljudje navadno že hladno sapo pahljali. Letos jim tega ni treba, burja jim ta posel opravlja že štiri dni.

(Hud mraz in silna burja) brzojavlja se iz Reke.

Poslano

Vredništvu „Ljubljanskega Zvona“.

V svoji nestrpni polemiki zoper dosedanji odbor „Slovenske Matice“ Vam se je primerno zdelo, sprejeti (skovati?) tudi ta-le, čembolj naivni, tembolj žaljivi napad na „Kranjsko duhovščino“: „J. trdi da v literarnih stvaréh kranjskega duhovna od priprostega kmeta prav nič ne loči, kakor črna suknja. Pač škoda, da so Korošci v tako nesrečnem položaji, ti so, plemenitaši proti Vašim kranjskim duhovnom, ki ne poznajo nobenega ozira na posvetno gospodo, ampak samo-oblastno drže svoje vladarsko žezlo v koščeni rokah.“ — Ker pravite, da ste več enakih napadov preželi, pa si za javnost med družimi ravno to izvolili, je Vaša odgovornost tem javnejša.

Gospod profesor! da duhovščini kranjski v obče niste prijazni, to ste že večkrat pokazali, nazivaje po poklicu vnete duhovne — fanatike, zelote itd., hvaleč le one, ki se slučajno zgubijo v Vaše vrste; a da tako malo znate razločiti prazno frazo od dejanske resnice, tega bi Vam do danes ne bil prisojal. In še danes sem prepričan, da sami sebi niste verjeli, kar ste priobčili.

Najprej Vas vprašam, ker Vam je ravno „Matica“ dala povod, da ste sprejeli ta najnovejši neslani napad na kranjsko duhovščino: Kaj pa je storila „Slovenska Matica“ do danes posebej za nas duhovne? Ali je mar založila ali pomagala na svitlo spraviti le eno samo knjižico strogo bogoslovskega zadržaja? Ali je izdala kako dogmatično delo? Želje po njem so se pač razodevale, ali ravno tisti „ozir na posvetno gospodo“, ki ga kranjski duhovščini odrekate, je bil baje kriv, da nismo dobili jako potrebnega dela te stroke! Ali je „Matica“ pomagala izdajati „Pastirstvo“? Ne — čast. gosp. profesor Zupančič — če Vam je tudi ta kmet (z epiteto „priprosti“), potlej blagor deželi, ki ima tako učene in blage kmete! — je moral sam založiti svoje izborno delo in utegniti tudi poleg truda in dela še v denarjih dolagati! Ali je „Matica“ kaj pripomogla pri izdajanju Flisove prekrasne knjige, ki bi bila tudi ponos knjižnici „posvetne gospode“? Nič, marveč ta izvrstni gospod — če Vam je bolj všeč: ta „priprosti kmet“ — bo svoj trud in svoje delo še sam si moral plačevati! Če pa „Matica“ za duhovščino ni posebej nič storila, kaj pa je storila duhovščina „Matici“? — Da Vam prav naravnost povém, „kranjska duhovščina“ je pri „Matici“ zakrivila le to, da je pridno plačevala letnino (oziroma ustanovnino), pustila pa je, da se je prosto gojila svetna olika vašega naroda, pustila celó — kar jej ni na hvalo — da se je sem ter tje matični voz še nekoliko preveč nagnil na „posvetno stran“. — In kako je duhovščini šla na roko „posvetna gospoda“? Tako, da še „laške slovnice“ ni bilo mogoče na dan spraviti, ktero je spisal jako spreten duhovnik, ki slučajno ni „kranjski kmet“. Le odkritosrečni bodite, in spoznajte Vi, ki v odboru sedite, kakor spoznamo od zvonaj, da „kranjski duhovni“, ki sedijo v odboru, delajo še preveč na vslogo „posvetni gospodi“.

Nadaljno vprašanje: Kaj pa bo „Matica“ dosegla, če duhovščino pahne od sebe? Ta eksperiment (to ne velja samo za „Matico“. Vr.) se je že poskusil, pa se je jako slabo obnesel. Toliko, upam, da ste se že naučili misliti, da na korist našemu malemu narodu ne bode tak separatizem. Zadnja tihotapska agitacija pri volitvah je pač lahko vsakemu očii odprla, kateri je še mižal.

Da so se duhovniki odbacnili, kdo bi se čudil, ki pozná sedanjí položaj? A da je znala tihotapska agitacija s tem malo plemenitim sredstvom odstraniti tudi g. Tomšiča, to kaže jasno, da tú ne gré več za „kranjsko — kmetsko — duhovščino“, marveč da je naskok sploh na konservativna načela. Da bi bili Vi, gospod vrednik, neposredno to pro-

vzročili, tega si ne upam trditi, a da bi Vaše nasprotovanje po „Zvonu“ ne bilo k temu pripomoglo, tudi ne morem verjeti. Toliko pa si upam reči, da zavratni napad na dosedanji odbor je nečasten, nevreden resnih mož, in da je — če so Vam že kranjski duhovni križem-kražem vsi kmetje — vsaj Tomšič tudi v očeh „posvetne gospode“ v literarnem delovanju večje veljave — in — vrednosti, kakor sto družih, ki veliko kričijo in malo storijo!

Zeló se moram čuditi tudi ti-le Vaši naivnosti: „Prav nič se ne čudimo, da je v Ljubljani še toliko nemškutarjev.“ Je že res — črno stoji na belem: „Matica“ jih je zasejala. Čudežna moč matičnega odbora! Komaj je preteklo nekaj tednov, kar je praktični odbor z dobro premišljenimi razlogi opustil nakup Stritarjevih spisov, alo! že svetu naznanjate, da je zakrivil Ljubljanske nemškutarje! O bodite vtolaženi, nemškutarji v Ljubljani so dokaj starši, nego prestrašiviti odborov sklep! Ali bodete mar matičnemu odboru na vrat natvezli še šulferajnovó šolo?!

Kar slednjič plemenitaštvo koroških duhovnikov zadeva, naj se Vam sami zahvalijo za to proslavljenje; vendar si vsaj jaz ponižno pripomniti, da za plemenitažem ne pride takoj „priprosti“ kmet; toraj ne zamerite, da kranjska duhovščina ne more sploh sprejeti te najnovejše Vaše titulature; če so Vaši naročniki z njo zadovoljni — prosit! „kjer si naročuješ, od tam sprejemaš“, — a tebi velja protest. Kranjski duhovnik.

Telegrami.

Dunaj, 6. maja. Ravnatelj poštne hranilnice, sekijski načelnik dr. Jurij Koch je prosil, da bi ga od te službe odstavili, kar se mu je tudi zgodilo. Presvitli cesar ga je pohvalil za zaslužno delovanje.

Levov, 5. maja. Sneg še vedno gre in mraz je prav hudo za ta čas. Tarnopolska okolica zavila se je vsa v zimski plašč. Po sosednjih ruskih okrajih so zopet sani vpregli. Velika škoda se godi na drevji in na polji.

Mostar, 5. maja. Predvčeranjem in včeraj je šel v Bosni sneg. Okoli Sarajeva ga je vse belo. Na veliki cesti iz Sarajeva v Mostar leži ga več čevljev na debelo, od drevja in skalovja pa ledene sveče visijo.

Atene, 6. maja. Pet poslanikov izročilo je dopoludne Delyannisu pisanje, v katerem zahtevajo novih pojasnil. Ondi tudi še ne stoji pisano, da bi poslaniki Atene res kmalo zapustili. Delyannis je na to sklical minister-ski svet in bo velesilam še danes odgovoril.

Chicago, 5. maja. Kujalci napadli so včeraj popoldne redarje s kamenjem in pa streljali so na nje. Ubili so jednega redarskega uradnika, drugega za smrt ranili. Ustašev so redarji mnogo postrelili, še več pa zaprli. Orožnico varujejo vojaki, da bi se je uporni delavci ne polastili. V Milwaukee odšla je vojaška pomoč.

Chicago, 6. maja. Včeraj so se nemiri ponovili. 8000 oseb udarilo je po prodajalnicah, kjer so pleniti pričele. V Milwaukee so se zgrabili socialisti z vojaki in redarji, kateri so streljali in so jih zopet mnogo pobili. Velika tolpa, v kterej je bilo mnogo Poljakov, plenila je pivovarne. Konečno so se razpršili.

Denarna obrtniška pomočna družba.

Redni 30. občni zbor denarnega obrtniškega društva, vknjiženega tovarštva z omejeno zavezo, bode v nedeljo 9. maja 1886 dopoludné ob 10. uri v veliki mestni dvorani.

Dnevi red:

1. Letno poročilo in računski sklep za l. 1885.
2. Poročilo v zadnjem občnem zboru izvoljenega odbora za pregled računov.
3. Volitev 4 udov v ravnateljstvo za tri leta.
4. Volitev odbora za pregledovanje računov leta 1886 (§ 15. pravil).
5. Predlog ravnateljstva, da se pravila spremené (§ 13. pravil).
6. Posamezni nasveti udov.

Ravnateljstvo obrtniško-pomočnega društva, vpisanega tovarštva z omejeno zavezo v Ljubljani.

J. N. Horak, vodja.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. jut.		741.64	+ 7.4	sl. vzh.	jasno	
5. 2. u. pop.		739.84	+ 14.0	sr. vzh.	del. jasno	0.00
9. u. zveč.		741.04	+ 8.2	sr. vzh.	oblačno	

Zjutraj jasno in slana, pozneje nekaj vetra. Srednja temperatura 9-9° C., za 2-0° pod nor-malom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

6. maja

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	85 gl. 40 kr
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	85 „ 45 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	114 „ 55 „
Papirna renta, davka prosta	101 „ 85 „
Akcije avstr.-ogerske banke	878 „ — „
Kreditne akcije	288 „ 50 „
London	126 „ 25 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleonid.	10 „ 03 „
Ces. cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 82 1/2 „

Tuji.

2. in 3. maja.

Pri **Austrijskem caru**: B. Troger, trgovec, iz Beljaka, — Anton Majcen, posestnik, iz Mokronoga. — Janez Tomec, posestnik, iz Nove vasi. — Neža Schwarz, učiteljica, iz Trsta. — Nace Šlibar, posestnik, iz Birkendoria.

Pri **Bavarskem dvoru**: Mihael Markič, zasebnik, z Dunaja. — Melchior Mrescher, iz Zidanega mosta. — Venturini, Bieu, Peter in Alojzij Previsani, Chirobini, trgovci, iz Haina. — Janez Kotzian, konduktor, s soprogo, iz Lienca. — And. pl. Komal, c. k. major, iz Gradea. — And. Coetrich, trgovski pomočnik, iz Bač. — France Poschar, posestnik, iz Felberna.

Proti kašlju in hripavosti

Antikatarrhalične salicylne pastile

najboljši pripomoček. One so najuspešnejši sredstvo vbrniti se davici-difteritiki, proti vsem pljučnim, prsnim in vratnim boleznim; neobhodno potrebne za vsacega pevca ali govornika; posebno pa za ves p. n. učiteljski stan, kojemu čil in sonoren glas najbolj služi. — Ena škatljica 20 krajcarjev.

Gumasti bonboni	1 škatljica	10 kr.
Pastile iz sladovega cvetu	„	10 „
Pastile iz sladkega lesa	„	10 „
Salmijakove pastile	„	10 „

dobivajo se vedno sveže

v lekarni Piccolija, „Pri angelju“, v Ljubljani na Dunajski cesti (10) in se naročila po pošti proti povzetju takoj izvršujejo.

Umetne

zobe in zobovja

ustavlja po najnovešem americkanskem načinu brez vsakih bolečin ter opravlja plombovanja in vse zobne operacije

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega mostu, I. nadstropje.

Gewerbl. Anshilfscaffen-Verein.

Die 30. ordentliche General-Versammlung des gewerblichen Anshilfscaffen-Vereines, registr. Genossenschaft mit beschränkter Haftung, findet Sonntag den 9. Mai 1886 Vormittag um 10 Uhr im großen städt. Rathhaus-Saale statt.

Tagesordnung:

1. Jahresbericht und Rechnungslegung pro 1885.
2. Bericht des in der letzten General-Versammlung gewählten Revisions-Ausschusses.
3. Ergänzungswahl von 4 Mitgliedern des Vorstandes.
4. Wahl eines Revisions-Ausschusses zur Prüfung der Jahresrechnung pro 1886. (§ 15 d. Stat.)
5. Antrag des Vorstandes auf Abänderung der Statuten. (§ 13 der Statuten.)
6. Auffällige bef. Anträge der Gen.-Mitglieder.

Der Vorstand des gewerblichen Anshilfscaffen-Vereines, registr. Genossenschaft mit beschr. Haftung in Laibach.

(1)

J. H. Gorat, Director.